

Motion till riksdagen 2007/08:U214

av Lars Elinderson (m)

Dubbelt medborgarskap

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av internationella överenskommelser om dubbelt medborgarskap.

Motivering

Med det dubbla medborgarskapet har skyddet för svenska medborgare minskat. Lagen har också minskat staten Sveriges möjligheter att agera till stöd för svenska medborgare (med dubbelt medborgarskap) som hamnat i problem utomlands. I realiteten har möjligheten till dubbelt medborgarskap inneburit att Sverige idag har två olika former av medborgarskap, som gör skillnad mellan olika medborgare.

Enligt den tidigare lagen (1950:382) om svenskt medborgarskap var det inte tillåtet med så kallat dubbelt medborgarskap. Den som sökte svenskt medborgarskap var tvungen att avsäga sig sitt tidigare medborgarskap och en svensk medborgare som sökte och förvärvade ett annat medborgarskap förlorade sitt svenska medborgarskap.

År 1997 tillsatte regeringen en parlamentarisk kommitté med uppgift att se över lagen om svenskt medborgarskap. Genom ett tilläggsdirektiv 1998 gavs kommittén i uppdrag att förutsättningslöst utreda frågan om dubbelt medborgarskap.

I kommitténs betänkande, SOU 1999:34, slog man fast att en av ”*de allra viktigaste fördelarna*” för den enskilde med dubbelt medborgarskap kanske låg ”*på det känslomässiga planet*”. Utifrån denna ståndpunkt bedömde kommittén att den dåvarande ordningen, med hänsyn till de skäl som låg till grund för ”*ett stort antal människors önskemål att inneha dubbelt medborgarskap*”, enbart borde bestå om konkreta och betydande nackdelar kunde påvisas med

Fel! Okänt namn på

en ordning som i större utsträckning än tidigare tillåter dubbla medborgarskap.

Försvarsmakten var en av de mest kritiska remissinstanserna till förslaget. Man ansåg att grundprincipen att undvika dubbelt medborgarskap borde behållas och framhöll bland annat att de folkrättsliga problem som kunde uppstå med en ökning av dubbelt medborgarskap inte hade beaktats och utretts tillräckligt av kommittén.

Frågan om dubbelt medborgarskap är inte bara en fråga om den enskildes rättigheter i förhållande till det land i vilket han/hon har medborgarskap, utan också om den enskildes skyldigheter – och inte minst statens skyldighet gentemot sina medborgare.

Inom folkrätten är det i princip så att den stat där man är medborgare själv bestämmer hur man ska behandla sina medborgare. I det så kallade järnvägs-målet (PCIJ, Series A/B No. 76,) uttalade International Court of Justice att medborgarskapet utifrån folkrätten bygger på ett ”band mellan staten och individen som ålägger staten att garantera individen diplomatiskt skydd”. I de fall en individ har medborgarskap i mer än ett land har det visat sig att denna rätt till skydd inte (kan) tillämpas.

Genom införandet av dubbelt medborgarskap har riksdagen frånhänt sig möjligheten för Sverige som stat enligt denna princip möjligheten att agera utifrån folkrätten i fall som rör enskilda svenska medborgare, både i förhållande till det andra land i vilket individen har medborgarskap och i förhållande till andra länder. I samma stund som en person får dubbelt medborgarskap tappar han/hon i princip det skydd som andra svenska medborgare – med enbart ett medborgarskap – skulle ha haft i en motsvarande situation: en möjlighet för staten Sverige att agera utifrån folkrätten.

Frågan om dubbelt medborgarskap kan de facto inte lösas med lagstiftning i enskilda länder. De komplikationer som följer av att individer har medborgarskap i två olika länder måste istället lösas genom internationella överenskommelser eller konventioner. Regeringen bör aktualisera denna fråga i lämpliga fora. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Stockholm den 1 oktober 2007

Lars Elinderson (m)